

Station Luik-Guillemins

Eerste station : 1842 -1863

Voorlopig station in hout

Tweede station : 1863 - 1958

Architect: A. Lambeau
Eclectisch

Derde station : 1958 - 2009

Architect: groep EGAU afkorting van Études en Groupe d'Architecture et d'Urbanisme; een bureau bestaande uit Charles Carlier (1916-1993), Hyacinthe Lhoest (1913-1983) en Jules Mozin (1914-1995).
Modernistisch

Vierde station : 2009 -

Architect: Santiago Calatrava

Telegrafische code: FL

Lijnen: 31, 34, 36, 37, 40, 43, 125

Ingang van het huidige station Luik-Guillemins
(Ref. D3487-61)

Vanwaar komt 'Guillemins'

In 1838 liep de spoorlijn van Brussel naar de Vurige Stede niet verder dan het huidige station Ans, dat opportunistisch Liège-Supérieur genoemd werd. De locomotieven waren toen niet krachtig genoeg om de helling vanuit Luik te trotseren.

De Staat kon het bij deze onvolledige spoorwegverbinding niet laten. Na tal van ontwerpen besloot men uiteindelijk tot het bouwen van de hellende vlakken van Ans, ontworpen door de ingenieur Henri Maus: het eerste verbond Ans met Liège-Haut-Pré (in die tijd Liège-Inférieur genoemd), het tweede bereikte Liège-Extérieur, maar dit nieuwe station kreeg weldra de naam Liège-Guillemins, omdat de gebouwen in 1842 opgetrokken werden op de oude plaats van het vroegere klooster der monniken van Saint Guillaume, ook de 'Guillemins' genoemd.

Eerste station (1842-1863)

Van bij de start van het stationsproject gaan er stemmen op tegen de keuze van de Guillemins-wijk, die te ver van het stadscentrum lag. De Luikse autoriteiten zelf zijn niet echt voorstander van deze locatie en willen een centraler gelegen station, met andere woorden dicht bij de Place Saint-Lambert en het vroegere Prinsbisschoppelijk paleis. Als gevolg van dat tijdelijke statuut is het station van Guillemins een bescheiden gebouw in hout, opgetrokken langs vier sporen.

Tweede station (1863-1958): een station 'à la parisienne'

In 1863 beslissen de Luikse autoriteiten om toch een station te behouden in de wijk Guillemins. De spoorwegarchitect A. Lambeau ontwerpt een nieuw monumentaal gebouw ter vervanging van het tijdelijke

Het tweede station Luik-Guillemins aan de straatkant (Ref. Z00298)

houten station. Naar het voorbeeld van de eclectische Parijse stations, met hun raampartijen in waaivorm die zorgen voor de nodige lichtinval in de stationshal, put de architect zijn inspiratie vooral uit het gare de l'Est in Parijs. De gelijkenissen zijn treffend. De afmetingen van het Luikse station zijn wel wat bescheidener, maar op decoratief vlak is Luik veel uitbundiger, wat te maken heeft met de evolutie van de smaken in de loop van de 19e eeuw. Boven de centrale gevelopening troont bijvoorbeeld een monumentaal standbeeld, symbool voor de industrie.

Door het grote aantal bezoekers dat wordt verwacht voor de Wereldtentoonstelling van Luik in 1905, bereikt het station zijn maximale uitbreiding. Stadstramlijn 4, die voor de gelegenheid werd aangelegd, vervolledigt het zeer dichte sporennet.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt het station gebruikt door de Duitsers en blijft het gespaard van vernielingen.

Naar aanleiding van de internationale tentoonstelling van Luik in 1930 ondergaat het station een verjongingskuur. De lokettenzaal en het restaurant werden opnieuw ingericht in art decostijl. Ondanks die herinrichtingen, rijpt toch stilaan het idee om het gebouw te slopen, omdat het als oubollig en niet-functioneel wordt gezien.

Derde station (1958–2009): een modernistisch station

Tijdens de Tweede Wereldoorlog worden heel wat stations getroffen door vijandelijke en geallieerde bombardementen. In Luik heeft het station zelf geen al te grote oorlogsschade ondervonden. Toch wordt beslist om een nieuw station te bouwen.

De eerste fase bestaat uit de elektrificatie van de hele sporenrooster. Luik-Guillemins is voortaan enkel bestemd voor reizigersverkeer.

Het nieuwe station, geïnspireerd op het Stazione Termini in Rome, wordt ontworpen door de groep EGAU. De modernistische architecten opteren voor een geraamte in gewapend beton. Binnen zijn 24 loketten geïnstalleerd die uitkijken op de grote stationshal. Centraal vertrekt een gang die leidt naar de sporen. Boven de doorgang prijkt het allereerste automatische aankondigingsbord van België. Er wordt ook veel aandacht besteed aan de integratie van beeldende kunst met onder andere een glasmaam van Jean Rets, sculpturen van Pol Bury en een schilderij van Georges Collignon. Eind jaren 1980, begin jaren 1990, ondergaat het gebouw een aantal veranderingen om winkelruimtes en een comfortabeler travelcenter te creëren.

Automatische treinaankondiger in de lokettenzaal van het derde station Luik-Guillemins (Ref. Z03483B)

Studies in de aanloop naar de bouw van een nieuw, intermodaal station

Het idee om Luik en Antwerpen op te nemen in het hogesnelheidsnet tussen Keulen, Londen, Brussel, Parijs en Amsterdam ontstaat in 1987. In Luik is er veel heisa rond de plaats waar het nieuwe station moet komen. Uiteindelijk wordt de knoop doorgehakt. Gezien de nabijheid van de stad en de autosnelweg en omdat men het binnenlandse treinverkeer niet wil scheiden van het hogesnelheidsgebeuren blijft het station in de Guilleminswijk. De bestaande infrastructuur beantwoordt echter niet meer aan de criteria inzake comfort, veiligheid, intermodaliteit, snelheid en multifunctionaliteit. Door het nieuwe station 200 meter te verplaatsen kunnen hogesnelheidstreinen de 2,5 kilometer lange afdaling tussen Ans en de Maas vlotter afleggen.

En de winnaar is ... Santiago Calatrava!

Het ontwerp van het nieuwe station is de inzet van een internationale wedstrijd. De zeer strenge selectiecriteria vereisen een curriculum vitae waarin de kandidaten de nodige ervaring inzake de integratie van een station of een vervoersterminal in een stedelijke omgeving kunnen voorleggen.

Euro Liège TGV, bouwheer en filiaal van de toenmalige NMBS-Holding, hakt de knoop door en beslist sloop te gaan met de Spaanse ingenieur-architect Santiago Calatrava. Hij weet te overtuigen door eerdere prestigieuze realisaties, zowel in spoorwegmiddens als op het vlak van grote civiele kunstwerken. Reeds van bij de eerste kennismaking met de site, streeft de architect naar een open, transparant station met een fraai bovenaanzicht, dat rechtstreeks verbonden wordt met de autosnelweg. De eerste maquette wordt in 1997 voorgesteld: een indrukwekkend bovengronds station, waarvan de kap de perrons en de sporen overkoepelt.

Vierde station (2009-): tussen architectuur en sculptuur, een station zonder gevel

Voor de gebogen vorm van het station haalde de architect naar verluidt zijn inspiratie uit het lichaam van een op de rug liggende vrouw. De afwezigheid van gevels onderstreept de verbindingsfunctie van het gebouw. Het station wordt gekenmerkt door zijn monumentaal gewelf en bestrijkt drie niveaus. Het luchtige karakter van het gewelf staat in contrast met de intimistische sfeer van de ruimte onder de sporen. De bogen in wit beton creëren een gedempte sfeer die doet denken aan de binnenkant van een grot, waarin veel natuurlijk licht binnenstroomt.

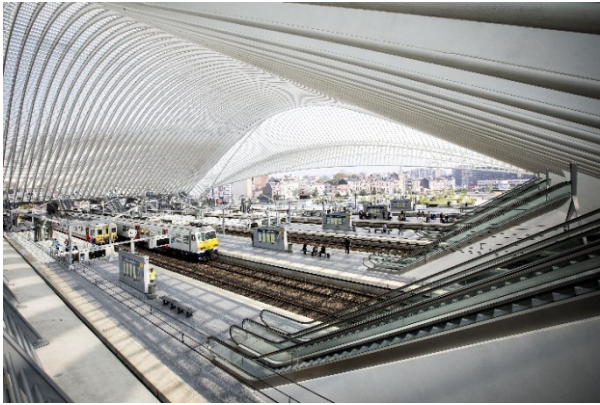
Luchtfoto van het vierde station Luik-Guillemins
(Ref. D3194-01)

het verkooppunt van de TEC.

Het nieuwe station heeft vijf perrons die via twee grote loopplatforms kunnen bereikt worden. Aan de kant van de Cointeheuvel beginnen deze loopplatformen in het verlengde van een kiss and ride-zone. Verder hebben de reizigers, die op het stationsplein aan de andere kant toekomen, de mogelijkheid om via een ruime onderdoorgang naar de perrons te gaan. In deze ruime gang zijn naast het Travel Center van de NMBS ook nog verschillende commerciële gelegenheden voorzien, evenals

Door het gebruik van glazen tegels in de perrons boven deze onderdoorgang wordt een gevoel van ruimte en licht geschapen. Door het eigenlijk ontbreken van een gevel langs de kant van het stationsplein is perron 1 ook rechtstreeks vanop het stationsplein bereikbaar.

Men dacht er nog aan om de naam van het nieuwe station te veranderen naar Luik-Mandeville, een nabijgelegen wijk, of zelfs naar Luik-Limburg, om de vroegere band tussen de provincies te benadrukken. Uiteindelijk bleef het Luik-Guillemins.

Binnenzicht van het vierde station Luik-Guillemins
(Ref. B0059-10)

Paul Jacobs
December 2019

Beknopte bibliografie

Artikels :

La nouvelle gare de Liège-Guillemin. *Revue Belge des Transports*, 01-04-1958, p. 71-72, K37714

WARNY L. La gare de Liège-Guillemins. *Rail (Le) - Revue mensuelle des oeuvres sociales de la SNCB*, 01-03-1959, p. 6-9, K18628

WARNY L. Het station Luik-Guillemins. *Spoor (Het) - Maandblad van de sociale werken van de NMBS*, 01-03-1959, p. 6-9, K18627

Une nouvelle gare à Liège-Guillemins. *Trans-Fer*, nr. 100, 01-04-1996, p. 6-13, K14328

VAN USSEL M. "Liège-Guillemins - Calatrava". *Spoorweg Journaal*, nr. 172, 11-12-2009, p. 22-33, K327168

VAN USSEL M. "Liège-Guillemins - Calatrava". *Journal du Chemin de Fer*, n°172, 11-12-2009, p. 22-33, K327167

Boeken :

DEGARD M.-S.; HANIQUE J.; HOUSEN J. ; VERHOEVEN I., *Het station Luik-Guillemins*, Luik : SNCB, 2010, 31 p., ill., A5471487

DE BOT Hugo, *Stationsarchitectuur in België. Deel 1. 1835-1914*. Turnhout : Brepols, 2002, 240 p., ill., A24859

DE BOT Hugo, *Stationsarchitectuur in België. Deel II. 1914-2003*. Turnhout : Brepols, 2003, 207 p., ill., AA24919

Le rail passe par Liège (du remorqueur au TGV). - Liège : Edition GTF, 1988, 164 p., ill., C3684

MARGANNE R. *Le chemin de fer de ceinture et la gare de Liège-Palais, gare centrale de la cité ardente* - Liège : Visitez liège, 2017, 12 p., A701036

LAMARCHE C. *Liège-Guillemins. La gare blanche* - Wavre liège : Eurogare, 2011, B475167

JOUR J. *Les Guillemins et les autres gares de Liège autrefois* - Liège : Noir Dessin production, 2008. - 144 p. : ill. ; B14172

DEGARD M.-S., HANIQUE J., HOUSEN J., VERHOEVEN I. *Liège-Guillemins Dossier pédagogique*. SNCB, Art&fact asbl, 2013, 48 p., ill., C621203

COHEN M. *Une gare moderne - La gare des Guillemins à Liège entre 1956 et 2008. Un récit*. Bruxelles : Université Libre de Bruxelles, 2017, 63-76 p., Z701642

Voor een grondiger zoekopdracht kunt u onze database raadplegen met de volgende trefwoorden:

Bibliotheekcatalogus: station Luik-Guillemins

Museumcollectie: station Luik-Guillemins

